

NEVLADINE ORGANIZACIJE ZAHTEVAJU STVARANJE TELA ZA UTVRĐIVANJE ISTINE

Author: [IWPR](#)
[ICTY](#)

Učesnici regionalne konferencije su od međunarodnih fondova zatražili osnivanje organizacije za istraživanje ratnih zločina.

Organizacije za zaštitu ljudskih prava saopštile su kako žele da stvore regionalno telo za utvrđivanje tačnog broja poginulih u balkanskim ratovima vođenim tokom devedesetih.

Na trećem Regionalnom forumu o mehanizmima za utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima počinjenim u bivšoj Jugoslaviji – održanom u Beogradu 11. februara – Istraživačko-dokumentacioni centar iz Sarajeva, Centar za suočavanje s prošlošću iz Zagreba i Fond za humanitarno pravo iz Srbije zatražili su finansijsku pomoć iz inostranstva radi ostvarenja svog sna.

„Te preporuke bi odmah trebalo da budu poslate nacionalnim vladama, parlamentima i institucijama EU-a i UN-a. Ova inicijativa će iziskivati snažnu međunarodnu podršku, pošto lokalne vlade neće biti u stanju da se izbore sa svim preprekama na koje nailaze“, rekla je Nataša Kandić iz Fonda za humanitarno pravo.

Na konferenciji je rečeno da u regionu neće biti trajnog mira dok se ne otkrije puna istina o zločinima.

Kandićeva je rekla da je kompletan spisak žrtava rata u Bosni već sačinjen, a da grupe trenutno rade na istim takvim spiskovima za Srbiju, Crnu Goru, Hrvatsku i Kosovo.

„Radićemo na spisku žrtava sa Kosova koje su ubijene nakon 2000., jer se očito radi o značajnom broju“, dodala je ona.

„Veoma je važno da se zna šta se dogodilo u Vukovaru, u Prijedoru, u Kninu, u Istoku. Mapa ratnih zločina je velika kao i sama Jugoslavija.“

Mirsad Tokača iz sarajevskog Istraživačko-dokumentacionog centra kazao je kako je u periodu od 1991. do 1995. u Bosni ubijeno 97,207 ljudi – od kojih su 57,523 bili vojnici, a približno 10,000 žene.

On je rekao i da je njegova organizacija pokušala da pribavi kompletne podatke o identitetu svake žrtve kako bi zaustavila spekulacije o broju ljudi ubijenih u ratu, koje često mogu biti motivisane i političkim razlozima.

„Domaće procene kretale su se između 150,000 i 300,000 žrtava. Strane procene bile su u rasponu od 25,000 do 150,000 ubijenih ljudi. Ovim istraživanjem smo zaustavili spekulacije i očuvali dostojanstvo žrtava. Nezavisno od toga da li su bile civili ili vojnici“, kazao je on.

U sukobima na Kosovu – između srpskih snaga i Oslobođilačke vojske Kosova (OVK), a u periodu od 1998. do 2000. godine – ubijeno je približno 11,000 do 14,000 ljudi. Prema podacima Crvenog krsta, 2,040 ljudi je

nestalo.

Sandra Orlović, iz Fonda za humanitarno pravo, kaže da bivše jugoslovenske države nisu prepoznale potrebu za stvaranjem spiska svih žrtava rata. Međutim, dodaje i da će njena organizacija u januaru sledeće godine objaviti „Kosovsku spomenicu“.

„Do sada je sa našim istražiteljima razgovaralo 4,650 svedoka i članova porodica žrtava. Najveći problem imamo sa članovima porodica žrtava koje su bile policajci“, kaže Orlovićeva.

Organizatori konferencije pozvali su i same žrtve ratnih zločina da govore o svojoj patnji kako bi pokazali kako su stradali pripadnici svih nacija Jugoslavije.

Učesnici su bili u prilici da čuju potresne iskaze o tome kako su pojedinci propatili u ratovima na području bivše Jugoslavije – u kojima su se Srbi, Hrvati, Bosanci i kosovski Albanci borili za teritoriju, često čineći užasne zločine.

Smail Duraković iz Vlasenice (Bosna) ispričao je kako su 1992. njegovo selo zauzeli srpski vojnici u crnim uniformama i sa belim orlovima na crnim beretkama. U više navrata su ga saslušali, da bi mu potom pred njegovim očima silovali suprugu, pre no što su ga poslali u logor Sušica.

Premda mu je srpski vojnik po nadimku Car rekao da mu je supruga živa, te da su je poslali u Kladanj i u Nemačku, ispostavilo se da je to laž.

Duraković kaže da mu je supruga u septembru 1992. ubijena, nakon čega su vojnici pretvorili njegovu kuću u bordel.

„Danas živim sam i veoma sam bolestan“, rekao je on. „Nadam se da će ovo biti jedan od primera za budućnost i da nešto možemo i naučiti na temelju ovog iskustva. Znam čoveka koji mi je ubio suprugu, ali ne želim da se svetim.“

Aleksandar Roknić je izveštač IWPR-a iz Beograda.

Location: Kosovo

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/nevladine-organizacije-zahtevaju-stvaranje-tela-za-utvr%C4%91ivanje-istine>